

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

מז.

עין משפט נר מצוה

בז א מיי פייג מהלי
ממרה הל' ז סמג
לאון קט' טו"ע ח"מ סי'
רכו סעף יט'
בז ב מיי שם פ"ה הל'
א סמג עשין פג
טו"ע ח"מ סי' רב ס"ח:
בב ג מיי שם הל' ז
טו"ע שם סעי' ז'
ד [מיי] שם פ"ו הל' א
טו"ע שם סעי' א [ג]:
ל ה מיי שם פ"ה הל' ה
והל' ו סמג שם
טו"ע ח"מ סי' ק"ה
סעף א ז'
לא ו מיי שם פ"ג הל' ח
סמג שם טו"ע ח"מ
סי' רב סעי' א'
לב ז מיי שם פ"ה הל' ו
סמג שם טו"ע ח"מ
סי' ק"ה סעי' ז'
לג ח מיי שם ופ"ו הל'
א סמג שם טו"ע שם
וסי' רב סעף א'
לד ט מיי שם פ"ה הל'
ח ע"י כ"ה שג"ת
והנהיג משה סמג שם
טו"ע ח"מ סי' ק"ה
סעף ז':

ב"ה ח"יפין מיקפד קפדי. שיהו שוין קלת ולפעמים שיהו שוין כמו
החפץ גופיה ואפילו כשאלו שזה חפץ כשנגדו קנה:
רב הונא סבר ב"ר יוחנן. ומיירי צמורת דמיס ולעיל ה"פ והני
דמיס כיון דלא שכיחי כחליפין דמו: **בבב"ר** ש"ל מקנה.

י דוקא בכליו של מקנה ולא בכליו של
קונה ולא דהא מקנה ליהף לקמן ואי
לוי סבר אין מטבע נעשה חליפין וכן
פירי היינו טעמא דצעי הנאת קבלת
דבר חשוב דומיא דנעל ולא מטבע
ופירי: **גאולת** זו מכירה זו מכירה וכן
הוא אומר אם לא יגאל ונמכר.
וקשה ל"ת לדרכה פסוק זה מוכיח
דגאולה אינה מכירה אלא גרס לא
יגאל דכתיב נמכער צהמה ואמרינן
צ"ל כל פסולי המוקדשין (בכורות דף ק"ג).
דהאי לא יגאל לא ימכר הוא דלמי
נמכר לא חי ולא שמוט ומפרש ר"ת
גאולה זו מכירה ולצ"ה יומן גאולה
בספק ולר"ל במשיכה תמורה זו
חליפין של שוה צהמה דמהי ל"כ"ע
אפי' ציירי לקיים כל דבר לרבות
אינו שוה צהמה למר חף במטבע
ופירי ולמר דוקא בכלי:

קונים בב"י אף ע"פ שאין בו
שוה פרוטה. וא"ת צ"ל

כל שעה (פסחים דף ק"ג: ושם ד"ה ואין)
אמרינן גבי ונתן לכהן את הקדש דאין
נתינה פחות משוה פרוטה וה"ל כתיב
ונתן לרעהו וי"ל דהתם זו תשלומין
שגזל ההקדש הלכך לינתהו פחות
משוה פרוטה כמו גבי מעילה דהוי
תשלומין אבל נתינת מנעל הוא לרעהו
ולא נתינת ממון וכן ונתן צידה דגט
הוי נתינת גט ולא נתינת ממון
כדלמך פ' שני דגיטין (דף ק"ב: ושם ד"ה
למא) כחצו על אסורי הנאה כשר
וכן (חולין דף ק"א:) נתינת תרומה
דחטה אחת פוטרת את הכרי וגבי
סיכה דכתיב ואשר יתן ואיכ"ל למ"ד
(כריתות דף ק"א:) דהוי כולל שהוא אע"ג
דמעילה היא היינו משום דכתיב סיכה
דמשמע כולל שהוא ומ"ד כזית סבר
כרצנו דלצ"ה שאלו דלמרי נתינה
כזית כשר שאלל תרומה וגבי
לצונה דרענין כזית צדקת כל
המנחות (מנחות דף נ"ט: ושם ס' ד"ה מי)
משום דשני מלשון שימה דלחמיל
זיה: **לאפוקי** חצי רמון וחצי
אגוז דלא. וסודר דג' על ג'
דלמך לעיל פ"ק (דף ק"א:) דכמאן
דפסיק דמי חשיב דבר מסויס:
מרוקא

וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה לקיים כל דבר שלף
איש נעלו ונתן לרעהו ואלה זו מכירה וכן הוא אומר **לא יגאל** תמורה זו
חליפין וכן הוא אומר **לא יחליפנו** ולא ימיר אותו לקיים כל דבר שלף איש
נעלו ונתן לרעהו מי נתן למי בועז נתן לגואל רבי יהודה אומר גואל נתן לבעז
תנא **קונין** בכלי אע"פ שאין בו שוה פרוטה אומר רב נחמן לא שנו יאלא
בכלי אבל בפירי לא רב ששת אומר אפילו בפירות מאי טעמא דרב נחמן
אמר קרא נעלו נעל אין מידי אחרינא לא מאי טעמא דרב ששת אומר
קרא לקיים כל דבר לרב נחמן נמי הכתיב לקיים כל דבר ההוא לקיים כל
דבר דנגקין במגעל ורב ששת נמי הכתיב נעלו אמר לך רב ששת מזה נעלו
דבר המסוייס אף כל דבר המסוייס לאפוקי חצי רמון וחצי אגוז דלא אומר רב
ששת ברירי דרב אידוי כמאן כתיבין האידינא בכמא דכשר למקניא ביה במנא
לאפוקי מדרב ששת דאמר קונין בפירות דכשר לאפוקי מדשמואל דאמר קונין
במרוקא

מרוקא
לית הלכתא כמאן דאמר בכליו של מקנה. וגרסי' טוב בנדרים פרק השותפין דסודרו קני על מנת להקנות
הוא וכו' כמעשה בדיית חורון. תנא קונין בכלי אע"פ שאין בו שוה פרוטה אמר רב נחמן לא שנו
אלא בכלי אשל בפירות לא מיט' שלף איש נעלו כתיב כלי בעינן שהוא נעל פירות לא. ואסיק'
כמאן כתיבין האידינא במנא לאפוקי מדרב ששת דאמר אפילו בפירי. דכשר לאפוקי מדשמואל דאמר קונין

ויש לו לחזירו עליו דין אונאה. אם אין צמעות כדי דמי החפץ
שפתחו שמת: **חליפין דמי**. ולקמיה פריך והא אין מטבע נעשה
חליפין: **דמור** לי קאמר. לשון ממכר ולא לשון חליפין: **פשיעא**
לו דמיס ואין מקפיד עליהן. נתן לו מעות או חפץ צביל חפץ

אחר צמורת דמיס ולא הקפיד עליהן
לראות לא ישנן כלי שוין: **הא אמרינן**
דקני בלא משיכה: **חליפין ומקפיד**
עליהן. נתן לו חפץ בחפץ צמורת
חליפין לקנות כדין קנין שקונין בסודר
זה מקפיד לראות שיהא הסודר שוה
כל כך: **מסו**. מי קנו מרזיחו
צמשיכה דחד מניייהו או דלמא הואיל
והקפיד עליהם הרי הן כדמיס והוי
לבו מעות ואין קנות עד שימשוך גס
השני: **פרסך** למי. הבאת בשוק:
אמר רבא אטו חליפין. דקרא:
צופטני עסקינן. ללא קפדי לדעת
שהו שוות קלת דמיס שייטב צעיניו
לתת לו את שלו כנגדו ואפי' הכי
קאמר קרא דקנה: **לימא קסבר**
רב הונא כו'. דהא יחיב טעמא
למלמיה משום דכחליפין דמו:
סבר לה כרבי יוחנן. כלומר אין
מטבע נעשה חליפין והני לאו
חליפין נינהו אלא דמיס דהא מכור
לי קאמר דמיס כי האי גוונא קנו
בלא משיכה כחליפין דקנין סודר
משום דזביני דלא שכיח נינהו וכרבי
יוחנן כו': **אסון** הכי מפתיו סבר
לרצו הונא דמספקא לכו אי סבר
ליה מטבע נעשה חליפין ואם לאו
ודחיתו דחוי צעלמא: **אין**. כהדיא
מתנין רב הונא כהדי הגך רבנן
דלעיל (דף נו"ג) וכן אמר רב הונא
כו' ולא מספקא לן הכא מידי דודאי
טעמיה משום דס"ל כרבי יוחנן הוא:
במה קונין. קנין חליפין דכתיב
בקרא שלף איש נעלו) מי שלף
ונתן: **דליהו מקנה קונה**. את הכלי:
קא קני ארעא אגז גלימא. הנותן
קרקע לחזירו כקנין סודר והמקבל
מתנה מושך הסודר מיד הנותן ונקנה
לו הקרקע עם הסודר צמשיכת
הסודר שנקנה צמשיכה: **א"כ** הו
לבו קרקעות נקנין עם מטלטלין.
צמשיכה דכר שוה קנין למטלטלין
ואינו קנין לקרקע: **נכסיס שאין**
לפן אחרינס נקנין עם נכסיס שיש
לפן אחרינס. דכר שוה קנין
לקרקע ואינו קנין למטלטלין כדקמיה
בספק ובשטר ובמזקה: **מפיק לאפך**
פולסא דנורא. נילנות של אור
אשטננל"ש ששן עגולות כפולסא
דלמרי' לקמיה) אסימין פולסא. ולשון
שמתא קאמר ליה שחדתו צו:
מי סברס. (א) דלמך ליה
אגז שעל ידי משיכה הכלי שנקנה
לו צמשיכה יקנה לו הקרקע עם
הכלי אין אלו חפץ כחליפין כאילו
זה מוסר לו חפץ אחר תחת
קרקע ומהו מסירתו הנאת קבלתו
ממנו מתנת הכלי שחצו לקבל
ממנו חצו חצו נוח לו כאילו נתן
לי חמור שאתן לך פרתך
בכמה אמר לו חמור
אני צריך אמר לו יש
לי חמור שאתן לך פרתך
בכמה בכך וכך חמורך
בכמה בכך וכך חמורך בעל
החמור את הפרה כל
הספיק בעל הפרה למשך
את החמור ומת לא קנה

בעל החמור את הפרה
ומתנתו כגון דאמר ליה
אבל היכא דאכא מגורה מחלופי
על רב הונא דאמר מכור לי באלו קנה וכו' משיכה נעשה חליפין. ופריך רב הונא

(א) נעליו מו: וש"י.
(ב) נעליו סו: וש"י.
(ג) נעליו מה: (ד) קדושין
כו: וש"י. (ה) נקדושין ג'.
(ו) שם ח: מו: לעיל מו:
(ז) נ"ד. (ח) נ"ע.
(ט) ונגיטין דף מ. מימי
בשם רש"י דמשיכה בכליו של
קונה. העמק מחלופי
גיטאות, (י) ונ"י היב
מוס' גיטין לט: בס"ה
משום דהוי.

תורה אור השלם

1 וזאת לפנים בישראל
על הגאולה ועל
התמורה לקיים כל דבר
שלף איש נעלו ונתן
לרעהו וזאת התעודה
בישראל:
2 לא יגאל ביה טוב לרע
ולא ימירנו ואם המר
ימירנו ויהיה קדש הוא
ותמורתו יהיה קדש לא
יגאל: ויקרא לו כו
3 לא יחליפנו ולא ימיר
אתו טוב לרע או רע
טוב ואם המר ימיר
בדמיה בבדמיה ויהיה קדש
ותמורתו יהיה קדש:
ויקרא כו י

הגהות הב"ח
(א) הש"י ד"ה מי סבר
(דלמך) מו"מ ז"כ ס"א
דאית:

הגהות מהר"י לנרא

[א] תוס' ד"ה בכליו של
מקנה כי דהא מקנה
ליף. גי' כ"ל משוף איש
נעלו. גואל נתן לבעז. ועין
במס' גיטין דף לט ע"ב
ד"ה משום:

לעזי רש"י

אשטננל"ש
[א] אשטננל"ש
ניצרות.

רבינו חננאל

אמר רבא אמר רב הונא
נתן לו מטבע ואמר לו
מכור לי פרתך באלו
הדמים קנה הפרה אע"פ
שלא משכה קנאה ליש
לו עליו אונאה כדמיס
אם שוה פחות מחזירו לו
את האונאה. ורבה אמר
רב הונא אין לו אונאה.
ואמר' פשיטא דמיס ואין
מקפיד עליהן כלמא' נתן
לו מעות ולא דידקק אם
שוה המקח אלו הדמים
שנתן לו לא לאו אלא
נתן' סתם. הא אמרי' כי
האי גוונא כחליפין דמי
וקני אלא אי יהיב בתורת
חליפין ומקדק אם שוה
המקח הדמים הללו אם
לאו מאי כדמיס הן ולא
קנה או חליפין הן וקנה.
ופשטה רב אדא בר אבהו
ותפש פרה ועומד פרתך
חבירו ואמר לו פרתך
בכמה אמר לו לחמור
אני צריך אמר לו יש
לי חמור שאתן לך פרתך
בכמה בכך וכך חמורך
בכמה בכך וכך חמורך בעל
החמור את הפרה כל
הספיק בעל הפרה למשך
את החמור ומת לא קנה

בעל החמור את הפרה
ומתנתו כגון דאמר ליה
אבל היכא דאכא מגורה מחלופי
על רב הונא דאמר מכור לי באלו קנה וכו' משיכה נעשה חליפין. ופריך רב הונא